

Katowice, dnia 28.11.2012r.

Pan
Waldemar Ziobro
Przewodniczący
Zarządu Krajowego
Związku Zawodowego
Pracowników Warsztatowych
ul. Targowa 74
03-734 Warszawa

W związku ze pismem, które wpłynęło do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach, dotyczącym likwidacji Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych w Katowicach oraz działalności Spółki Koleje Śląskie informuję, że przeprowadzono kontrolę w ww. zakładach.

W trakcie kontroli prowadzonej w Śląskim Zakładzie Przewozów Regionalnych w Katowicach Dyrektor Zakładu Ryszard Cebulski oświadczył, że w związku z decyzją podjętą w czerwcu 2012r. przez Województwo Śląskie o bezpośrednim zleceniu zadań realizowanych w latach 2008 – 2012 na podstawie umowy wieloletniej innemu przewoźnikowi, tj. Kolejom Śląskim Spółce z o.o. Zarząd Spółki „Przewozy Regionalne” sp. z o.o. podjął Uchwałę Nr 242/12 z dnia 26 czerwca 2012r., w której postanawia przeprowadzenie likwidacji Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych w Katowicach. W trwającym procesie likwidacji Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych w Katowicach nie doszło do żadnych ustaleń pomiędzy Spółką Koleje Śląskie a Spółką Przewozy Regionalne, dotyczących przejęcia przez Koleje Śląskie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, tj. Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych ani w odniesieniu do majątku, ani w stosunku do pracowników Zakładu.

Ponadto Dyrektor Zakładu oświadczył, że Śląski Zakład Przewozów Regionalnych w Katowicach użytkował na podstawie umowy dzierżawy od 2008r. do września 2011r. 4 elektryczne zestawy trakcyjne typu Flirt, będące własnością Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Umowa dzierżawy tych pojazdów została Spółce Przewozy Regionalne wypowiedziana przez Urząd Marszałkowski i w październiku 2011r. ezt Flirt zostały zwrócone właścicielowi. W związku z powyższymi Spółce Koleje Śląskie nie przekazano żadnego majątku będącego własnością „Przewozy Regionalne” Sp. z o.o. Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych.

W trakcie kontroli prowadzonej w Spółce Koleje Śląskie w Katowicach Prokurent Michał Borowski oświadczył, że zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16.12.2012, Województwo Śląskie po wygaśnięciu umowy z dotychczasowym przewoźnikiem było uprawnione do pojęcia decyzji w przedmiocie albo ogłoszenia przetargu na świadczenie usługi publicznego transportu zbiorowego w zakresie kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich albo zawarcia bezpośrednio umowy o świadczenie przedmiotowych usług z podmiotem wewnętrznym w rozumieniu rozporządzenia (we) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej. W związku z powyższym Województwo Śląskie zawarło z Kolejami Śląskimi Sp. z o.o., będącymi w stosunku

do województwa podmiotem wewnętrznym, umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dot. wojewódzkich przewozów pasażerskich. Koleje Śląskie Sp. z o.o. będą z dniem 9 grudnia 2012 roku czyli z dniem wejścia w życie rozkładu jazdy, prowadziły działalność przewozową na terenie województwa śląskiego. Województwo Śląskie będąc organizatorem transportu kolejowego i jako organ właścicielski w stosunku do Kolei Śląskich ma realny wpływ na organizację i funkcjonowanie przewozów na terenie Śląska. Ponadto Prokurent oświadczył, że żadne składniki mienia Przewozów Regionalnych nie zostały Kolejom Śląskim udostępnione, wdzierżawione, wynajęte, użyczone, darowane lub zbyte etc. Przewozy Regionalne nie przekazały na rzecz Kolei Śląskich żadnych składników mienia ruchomego lub nieruchomego. Spółka realizując swoje zadania opiera się o majątek własny lub dzierżawiony od innych podmiotów niż Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Składniki majątkowe użytkowane przez Spółkę nie zostały udostępnione pod jakimkolwiek tytułem prawnym przez Przewozy Regionalne. Przewozy Regionalne nie posiadają żadnych tytułów prawnych do składników majątkowych użytkowanych przez Spółkę. Jednocześnie Spółka oświadczyła, że we własnym imieniu zawarła umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości ze Spółkami zarządzającymi majątkiem niezbędnym do realizacji usług publicznego transportu.

Powyższe ustalenia opierają się na oświadczeniach stron, ze względu na fakt, iż zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. Nr 89, poz. 589) Państwowa Inspekcja Pracy jest organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie. Jak wynika z powyższego organy Państwowej Inspekcji Pracy nie są uprawnione do kontroli m.in.: umów handlowych zawieranych przez podmioty kontrolowane. Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy w toku postępowania kontrolnego inspektor pracy ma jedynie prawo żądania okazania dokumentów dotyczących budowy, przebudowy lub modernizacji oraz uruchomienia zakładu pracy, planów i rysunków technicznych, dokumentacji technicznej i technologicznej, wyników ekspertyz, badań i pomiarów dotyczących produkcji bądź innej działalności podmiotu kontrolowanego, jak również dostarczenia mu próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji, w ilości niezbędnej do przeprowadzenia analiz lub badań, gdy mają one związek z przeprowadzaną kontrolą oraz żądania przedłożenia akt osobowych i wszelkich dokumentów związanych z wykonywaniem pracy przez pracowników lub osoby świadczące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy.

W powyższej sytuacji organem kompetentnym do rozpatrzenia sprawy jest właściwy miejscowo sąd pracy, który na podstawie swobodnej oceny dowodów jest kompetentny do zajęcia konstytutywnego stanowiska w sprawie i orzeczenia czy zaistniały przesłanki do zastosowania art. 23¹ Kodeksu pracy w stosunku do pracowników Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych w Katowicach. Pracownicy i byli pracownicy ww. zakładu mogą wnieść do sądu pracy pozew przeciwko Spółce Koleje Śląskie o ustalenie pozostawania w stosunku pracy. Zgodnie, bowiem z art. 262 kodeksu pracy, spory o roszczenia ze stosunku pracy rozstrzygają sądy pracy. Powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej

3

pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy (art. 461 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego).

W komentarzach do art. 23¹ Kodeksu pracy można znaleźć stwierdzenia, że kryteria przejścia w rozumieniu art. 23¹ k.p. spełnia czynność dwustronna polegająca na wydzierżawieniu zakładu pracy. W wyroku z dnia **26 lutego 2003 r. (I PK 67/02)**, Sąd Najwyższy stwierdził jednoznacznie, że rozwiązanie (wygaśnięcie) umowy dzierżawy zakładu pracy powoduje również jego przejście na wydzierżawiającego (art. 23¹ k.p.), o ile wydzierżawiający odzyskuje faktyczne władztwo nad zakładem pracy. Do kategorii zdarzeń prawnych, z którymi związany jest skutek prawny przejścia zakładu pracy, należy zmiana przepisów prawnych. Za przykład może tu posłużyć nałożenie na gminy na podstawie art. 14 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty prowadzenia rocznego przygotowania przedszkolnego jako obowiązkowego zadania własnego, co spowodowało, że nauczyciele oddziałów zerowych szkół podstawowych stali się pracownikami prowadzonego przez gminy przedszkola (art. 23¹ § 2 k.p.) z dniem zaoferowania gminie (zarządowi miasta) mienia szkoły potrzebnego dla prowadzenia tego oddziału (**Wyrok SN z dnia 10 maja 1994 r., I PRN 19/94, OSN 1994, nr 4, poz. 64**). Z oceną, że doszło do przejścia części zakładu pracy na nowego pracodawcę wiąże się ustalenie, czy nowy pracodawca przejął w faktyczne władanie zadania lub część zadań, stanowiących placówkę zatrudnienia, a więc w zakresie pozwalającym na wykonywanie obowiązków pracowniczych. Nie musi to polegać na formalnym nabyciu przedsiębiorstwa (art. 55¹ k.c.) lub jego części oraz nie zależy od rodzaju czynności prawnej, na podstawie której następuje przejęcie części zakładu pracy w faktyczne władanie (**Wyrok SN z dnia 20 października 2009 r., I PK 96/09, OSNP 2011, nr 7-8, poz. 103**). O przejęciu w formie powierzenia komu innemu zadań do wykonania wypowiedział się Sąd Najwyższy w stosunku do przejęcia zadań dydaktycznych w zakresie kształcenia uczniów przez inną szkołę (**Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2000 r., I PKN 489/99, OSNP 2001, nr 11, poz. 381**). (*M. Tomaszewska, komentarz do art. 23¹ Kodeksu pracy, Lex, stan prawny: 15.04.2012r.*)

19

Należy zauważyć, że według wyroku z dnia 18 września 2008 r., **II PK 18/08, OSNP 2010, nr 3-4, poz. 40**, przejście zakładu pracy ze skutkiem określonym w art. 23¹ następuje także, gdy nowy pracodawca przejmuje zadania i składniki majątkowe zakładu dotychczasowego pracodawcy na podstawie umowy z podmiotem trzecim, do którego należało dysponowanie tymi zadaniami i składnikami. Wyrok ten dotyczy pracodawców świadczących usługi. Jak wynika z jego tezy, w sprawie występowały trzy podmioty: podmiot, który był dysponentem zadań i majątku (chodziło o zarządzanie należącymi do niego nieruchomościami), podmiot zarządzający tymi nieruchomościami (pracodawca przekazujący) oraz podmiot – pracodawca – który po rozwiązaniu przez dysponenta umowy o zarządzaniu tymi nieruchomościami z jego poprzednikiem zawarł z dysponentem tego samego rodzaju umowę dotyczącą tych samych nieruchomości i rozpoczął jej wykonywanie. W ten sposób, z pośrednim udziałem dysponenta, doszło do przeniesienia zadań i niezbędnych do ich wykonania składników majątkowych z danego pracodawcy na jego następcę, który stał się pracodawcą przejmującym zakład pracy w rozumieniu art. 23¹. Zasadnicza myśl tego wyroku jest zgodna z ustalonym orzecnictwem ETS, przy czym podkreśla się w nim, że niezbędnym warunkiem

stosowania dyrektywy 2001/23/WE jest przejście znacznych (istotnych) składników majątku przez nowego wykonawcę usługi. Zob. zamieszczone pod art. 1 tej dyrektywy wyroki *Abler* (C-340/01) i *GüneyGöres* (C-232/04). Analogiczny pogląd wyraził SN w **wyroku z dnia 4 lutego 2010 r., III PK 49/09, LEX nr 578145**, dotyczącym sytuacji prawnej pracowników, których pracodawca zakończył świadczenie usług porządkowych na rzecz przedsiębiorcy, a następnie wykonywanie tych samych usług rozpoczął nowy pracodawca. W tezie tego wyroku stwierdzono, że przepis art. 23¹ ma zastosowanie w razie zmiany wykonawcy usługi przez przedsiębiorcę, jeżeli nowy wykonawca przejmuje istotne składniki mienia związane z wykonywaniem tej usługi przez jego poprzednika. Co do zasady ten pogląd można uznać za ustalony. Został on powtórzony w tezie II **wyroku z dnia 29 marca 2012 r., I PK 150/11, LEX nr 1167736**, i w **wyrokach z dnia 11 kwietnia 2012 r., I PK 145/11, LEX nr 1168867, oraz I PK 155/11, LEX nr 1168894**. (*K. Jaśkowski, komentarz do art. 23¹ Kodeksu pracy, Lex, stan prawny: 22.10.2012r.*)

20

Z poważaniem
INSPEKTOR PRACY

mgr Ewa Kwinta